

FogLak projekt – Nyitórendezvény 2008. április 3. és 4.

Emlékeztető

A FogLak projekt nyitórendezvényére 2008. 04.03-án, csütörtökön és 2008. 04.04-én, pénteken került sor, ahová meghívást kaptak a fővárosi és Pest megyei hajléktalanellátó szervezetek képviselői. A rendezvényen a két nap alatt összesen 82 fő vett részt, akik 61 intézményt képviseltek.

A rendezvényen Horváth Takács Bernadett (Összefogás Közalapítvány, szakmai vezető) tartott egy ismertetőt, majd Breitner Péter (Összefogás Közalapítvány, regionális koordinátor) foglalta össze a projekt különböző elemeit. Ezután a felmerülő kérdésekre válaszoltak. A pénteki programon részt vett a Hajléktalanokért Közalapítvány szervezője, Varga Dóra is, aki a kérdések megválaszolásában nyújtott hasznos segítséget.

Az alábbiakban a két nap alatt elhangzottak összefoglalója olvasható.

Horváth Takács Bernadett (továbbiakban: **HTB.**) *Összefogás Közalapítvány, szakmai vezető*

A **FogLak projekt** (TÁMOP 5.3.2) célja, hogy segítséget nyújtson a hajléktalanellátó szervezeteknek a 2009-ben kiírásra kerülő TÁMOP 5.3.3., hajléktalanok foglalkoztatásának és lakhatásának támogatását célul kitűző pályázaton való részvételhez.

A TÁMOP 5.3.2 pályázaton az Összefogás a Budapesti Lakástalanokért és Hajléktalan Emberekért Közalapítvány (ÖKA) és a Hajléktalanokért Közalapítvány (HKA) együtt vesz részt, előbbi a közép-magyarországi, utóbbi pedig a többi 6 régióban nyújt segítséget.

A programban résztvevők az ÖKA részéről: Horváth Takács Bernadett szakmai vezető, Breitner Péter regionális koordinátor, Kovács Ivetta projektasszisztens, Rónyai Zsófia és Lapis Kristóf szervezők.

Az EU szociálpolitikájának prioritása a foglalkoztatás: ezért a 2009. évi TÁMOP 5.3.3. pályázat elsősorban erre koncentrál majd, lakhatási támogatással kiegészülve, hiszen ez a két terület hajléktalan emberek segítése során szorosan összefügg. Nagy volumenű pályázat várható, források tekintetében a két szervezet eddigi pályázatain jelentősen túlmutató. Országosan **1 milliárd Ft felett várható** a megpályázható összeg. **Havi 20 ezer Ft/fő** jut majd a hajléktalan emberek lakhatására, **havi 20 ezer Ft/fő** foglalkoztatásukra, és ezen kívül kb. **havi 15 ezer Ft/fő** a szociális munkások bérezésére. Az összeg nem intézményenként, hanem segített emberenként lesz meghatározva.

Fontos, hogy a szervezeteknek **van lehetőségük hatással lenni arra**, hogy milyen legyen a pályázati kiírás, indikátorok. Komolyan vesszük az „Együttes erővel” szlogent. Célunk, hogy **a szervezetek tudjanak segíteni egymásnak**, hiszen ha összefognak, akkor talán ezek a programok folytathatóvá válnak. A rendszer jelenleg alulról nyitott, felülről pedig zárt, végre van lehetőség kinyitni ezeket az ajtókat.

Akik rendelkeznek már EU-s pályázati tapasztalattal, azok bizonyára tudják, hogy rengeteg adminisztrációs és egyéb követelménnyel járnak. Éppen ezért lesznek a **FogLak programban kiegészítő elemek**, melyek segítséget nyújtanak a foglalkoztatási és lakhatási programok megvalósításához: szakmai anyagok, útmutatók, kézikönyvek készülnek, dokumentációs rendszer/nyilvántartási adatbázis jön létre.

Breitner Péter (továbbiakban: **BP.**)
Összefogás Közalapítvány, regionális koordinátor

Szakmai megvalósítás:

- **regionális szakmai műhelymunkák**

Váltott szerepkörrel megy végig:

Az **előkészítő szakaszban** beszélgetős alkalmak lesznek szakemberek bevonásával (pl. Eu-s pályázati szakértő, sikeres foglalkoztatási és lakhatási pályázatok lebonyolítói).

A **megvalósítási szakaszban** pedig főként a nyertes pályázók vesznek részt (futó programok átbeszélése, a cél elsősorban háttér segítségnyújtás, akár szakértők bevonásával). 2008 végén várható az ESZA Kht. Pályázatkiírása (TÁMOP 5.3.3.). A pályázat-előkészítési munkacsoportban a regionális műhelynek fontos szerepe lesz, hiszen az itt összegyűjtött véleményeket, jó megoldásokat, tapasztalatokat közvetíteni fogjuk a pályázat kiírói felé.

Első regionális műhely időpontja: április 23. 14-17-ig. Helyszíne: a „Tégy az Emberért” **Információs és Továbbképzési Központ, Budapest, VIII. ker. Szentkirályi u. 22-24. sz. alatt. (13-as kapucsengő, a Bródy Sándor utca sarokhoz esik közel a bejárat).**

- **foglalkoztatási-lakhatási referensek**

A szervezetek egyik feladata lesz, hogy egy-egy területen jártas szakembereket nevezzenek ki megindítva az intézményeken belüli szakosodást. A referensek lesznek azok az információs „bázisok”, akik tudásukkal segítik kollégáikat klienseikkel végzett munkájukban. Cél, hogy ötleteket gyűjtsenek be, segítséget tudjanak nyújtani az esetkezelő szociális munkásoknak, legyen valaki, akihez oda lehet fordulni, ne legyenek a szociális munkások magukra hagyva. Elsősorban a referensek lennének a szakmai műhelymunkák résztvevői is. Összekötő szerep az övék, plusz munkájukért juttatást is kapnak majd.

- **30 órás képzés a menedzsmentnek**

A sikeres megvalósításhoz lesz segítség a TÁMOP 5.3.3. program intézményeken belüli vezetői számára.

- **regionális továbbképzések**

2009 végén indulnak be ezek, ahol az egy év tapasztalatai alapján a hiányos területekhez nyújtanak segítséget. 2010 végén is folytatódnak ezek.

- **közös elektronikus nyilvántartási rendszer**

Célja a számszerűsíthetően követhető működés, az adminisztráció megkönnyítése.

- **honlap**

Információgazdag, nagy kapacitású, interaktív felhasználóbarát felület, közösségi fórum. Hamarosan beindul, erről mindenkit értesíteni fogunk.

- **foglalkoztatási-lakhatási adatbázis létrehozása**

Információkhoz, ötletekhez juthatnak ezen keresztül a szociális munkások.

Társadalmi célok:

Nagyon fontosnak tartjuk a programban a társadalom „puhítását”, hiszen a hajléktalanság ma sem túl népszerű téma, rengeteg előítélettel, téves, hiányos ismeretekkel

tarkított. Elsősorban a szűken vett társadalmat célozzuk meg, többek között a különböző hivatalokat (pl.: Munkaügyi Központ, Polgármesteri Hivatal). Ennek eszközei:

- **települési-koordinációs munkacsoportok**

A cél egyfajta kitekintés a hajléktalanellátó rendszerből. A referensek feladata lesz a kapcsolatépítés (helyi hatalmi/irányító szervezetekkel, pl.: Polgármesteri Hivatal, Munkaügyi Központ, CSSK), hogy erősödjenek, javuljanak a kapcsolatok ezekkel az intézményekkel. Fontos, hogy nyitottabbá, érzékenyebbé tegyék ezeket a szervezeteket a hajléktalanság problémájára. A referensek ezért juttatást fognak kapni.

- **regionális szakmai napok**

Évente néhány alkalommal fogjuk ezeket a konferencia-jellegű rendezvényeket megszervezni a pályázó szervezetek, valamint helyi hatalmi/irányító szervezetek részvételével.

Várható hatások:

- **hajléktalanellátó rendszerek fejlesztése**

3000 hajléktalan ember megsegítése van betervezve országosan (összesen kb. 20 000 hajléktalan emberrel számolva), ami azt jelenti, hogy nagyjából **minden 6. hajléktalan emberrel** fog történni valami. Ez nagyon komoly húzóerő és motiváció lehet nekik is.

- **közösségformáló hatás**

Szakmán belül és a szakmák között is: rendszerformálás is a cél.

- **növekvő információ**

Tudásban is nagyot lehet előrelépni, sok információ lesz elérhető mindenki számára.

- **célorientáltabb szociális munka**

tud elkezdődni a szervezetekben, intézményekben, lesz végre pénz, eszköz és információ is hozzá. A külvilág, a források a „mi kezünkben lesznek”, el lehet kezdeni dolgozni velük.

Elhangzott kérdések és válaszok:

Tartalmi kérdések:

Kérdés: Ki fogja ellenőrizni a programokat?

Válasz: Az ESZA Kht.

Kérdés: Ti lesztek a csatorna a pályázati kiíráshoz az ESZA és a szervezetek között? Be tudunk majd kapcsolódni az ellenőrzésbe?

Válasz: A monitorozást a megírt, beadott pályázatokra fogja építeni az ESZA. Segíteni fogunk a projektmegírási és monitorozási szakaszban is.

Kérdés: Konkrétan mit jelent a juttatás, mire adják?

Válasz: Albérlet, munkásszálló, intézményen kívüli lakhatási forma támogatását jelenti. Egy viszonylag rugalmasan felhasználható keretet szeretnénk. A foglalkoztatási juttatásokat még pontosan nem tudjuk, de a következő 2-3 hónapban ezek ki fognak derülni.

Kérdés: Csak személyeknek lesznek ezek kiírva, vagy foglalkoztatási célú programoknak is, pl. tranzitáló, védett munkahely?

Válasz: Ezt még nem tudjuk, hiszen vannak még bizonytalanságok, amelyek abból adódnak, hogy nem fogadták még el a pályázatunkat. De fogjuk közvetíteni feléjük a véleményeteket. A kiírásokra nem lesz teljes befolyásunk, mert ezek EU-s irányelvekre épülnek, ezeket követik. De úgy tűnik, hogy komolyan részt vehet a véleménynyilvánításban a szakma, és ezt el is várják tőlünk. Az ESZA Kht. ránk van utalva, hiszen nem hajléktalanokkal foglalkozik, nincsen tapasztalatuk. El kell számolniuk, hiszen más pénzek hajléktalanokra nem nagyon lesznek, és mi is rájuk vagyunk utalva, hiszen tőlük kapjuk a pénzt. Úgy érezzük, az együttműködés a kölcsönös egymásrautaltságnak köszönhetően működni fog.

Kérdés: Kérdésemet inkább vitaindítónak szánom: szép dolog, hogy anyagilag is tudjuk motiválni a hajléktalanokat, de van egy negatívum: az önkormányzatok tiltakozása a hajléktalan ellátás ellen. Attól félek, hogyha a társadalom fülébe jut, hogy a hajléktalanokat támogatjuk, nem alakul-e ki társadalmi tiltakozás emiatt? A puhítást elő kell készíteni, hogy elfogadja a társadalom. Rengeteg ember van most is, aki opcionálisan hajléktalanná válhat, az jó, hogy 3000 embert kihozunk, de mit fogunk a többieknek mondani?

Válasz: A szakmai műhelyek pont erre lesznek jók, hogy ezeket a kérdéseket végigbeszéljük. Erre most sajnos nem lesz időnk. Minden feladathoz lesznek pénzek: előadói díjakra is, hogy olyan szakembereket tudjunk meghívni (akár más szakmák képviselőit is), akik ténylegesen segítenek az adott kérdésben.

Hozzászóló: A társadalomnak is érdeke, hogy valaki kikerüljön. Lehet, hogy ez inkább pozitívum lesz a társadalomnak, nem negatívum.

Hozzászóló: Amit mi a hajléktalanokkal csinálunk, az jó, csak ezt a társadalommal is el kell hitetni. Sok ember, család szociális helyzete labilis: egy 3 gyerekes család gondolhatja erre, hogy miért nem nekem segítenek?

Válasz: A társadalmi célú kommunikációt segíteni fogjuk szakmai anyagokkal, próbálunk majd irányvonalat adni, hogy hogyan kell megszólítani a Munkaügyi Központot, más hivatalokat. Létre fogunk hozni egy kézikönyvet, hogy ne előlről kelljen mindenkinek egyedül elkezdenie, hanem együtt, a közös tapasztalatot felhasználva.

Kérdés: Magasabb szinten is próbálunk majd kommunikálni (pl. ÁFSZ – Állami Foglalkoztatási Szolgálat)?

Válasz: Tervbe van véve, hogy magasabb szintekre is eljussunk. A közép-magas szintek egészen konkrétan a tervek között szerepelnek (ez a lakhatási referensek feladata lesz). Van egy jó példa is: egy vidéki város megvalósító csapata meghívott embereket a Munkaügyi Központból, ahol egy tájékoztatást tartottak hajléktalan emberek és szociális munkások részvételével. És meglepő módon már ez a kapcsolatfelvétel nagyon sokat javított a korábbi elég rossz viszonyokon.

Kérdés: 2009-10-ben mire lesz elég a foglalkoztatáshoz az a havi 20 ezer Ft? Főleg, ha akkor más programok nem lesznek, amivel ki lehetne egészíteni ezt a pályázott összeget? A 20 ezer Ft-ból kell megoldani, vagy lesz más támogatás is, amit igénybe lehet venni?

Válasz: 20 ezer Ft szerintünk nem kevés. De más programokból természetesen nem lesz kizárva, mindenki szerezhethet még pénzt, amivel kiegészíti a 20 ezer Ft-ot.

Hozzászóló: A Biztos munka program folyik nálunk (amit a HKA írt ki). 4 millió Ft-ot kaptunk 20 ember támogatására, hogy bizonyos ideig mi fizessük a munkáltató felé a járulékokat. Nagyon féltünk a programtól, mert ez nálunk először ment és sok mindent

nekünk kellett kitalálni. A két hónap alatt, mióta a program folyik, már 15 ember elhelyezkedett, és sokuk 1 éves munkaszerződéssel rendelkezik.

Válasz: Én vagyok a HKA-nál ennek a pályázatnak a kezelője. Mi is féltünk, de a félelmek ellenére jók a tapasztalataink. A program nehezen indul be egy intézményben, de ha beindul, nagyon jól halad.

Hozzászóló: Én régóta dolgozom szociális munkásként, nekem az a személyes tapasztalatom, hogy a jövő a Munkaügyi Központoké. Mindenkit arrafelé irányítanak, és szerintem a referenseknek óriási szerepük lesz, hiszen a Munkaügyi Központoknak sok kapcsolatuk van munkáltatókkal. Nagyon sok munkáltató először megijed a hajléktalan szóra, de később egyre inkább várják tőlünk a hajléktalan munkaerőt. A mai hajléktalan fiatalok pedig képesek teljesen más emberré válni, ha munkájuk van.

Hozzászóló: A Munkaügyi Központoknak nyilván a program nem lehet konkurenciája. Azt, hogy a Munkaügyi Központokhoz hogyan kapcsolódhat egy hajléktalan ember, mindig meg kell nézni, és segíteni kell őt ebben.

Kérdés: Mennyire kapcsolódnak össze a munkahely-teremtési és a lakhatási programok?

Válasz: Nagyon. Sőt, feltétele lesz egyik a másiknak.

Kérdés: Intézményenként vagy egységenként lehet pályázni?

Válasz: Intézményenként. De egy pályázó megjelölhet több megvalósítót.

Kérdés: Magyarországi programja lesz-e ez csak az EU-nak, vagy volt/lesz máshol is ilyen? Én szívesen meghallgatnám mások, külföldiek tapasztalatait is.

Válasz: Igen, célunk meghívni olyat, akinek van tapasztalata, hogy tanulhassunk belőle.

Kérdés: A pályázati adminisztrációba lesz-e lehetőség valamilyen szinten beleszólni?

Válasz: A pályázati feltételrendszer kitermelésébe igen, a pályázati dokumentációba azonban nem lesz beleszólás, az megszabott.

A finanszírozással kapcsolatban:

Kérdés: Ki teszi bele a pénzt a TÁMOP 5.3.3. programba?

Válasz: Az EU, az Európai Szociális Alap és a magyar állam. A program benne van a Nemzeti Fejlesztési Tervben.

Kérdés: Milyen fajta szándék és akarat van most a nagy pénzosztási szándék mögött? Akár a szervezetek tényleges részvétele nélkül is el fog költődni pénz?

Válasz: Nekünk kell megtölteni tartalommal! Kivezető utakat kell találni, ehhez lesz most végre pénz is.

Kérdés: Milyen rendszerben fog történni a finanszírozás? Vannak-e kifizetési garanciák? Előfordulhat, hogy euróban kell elszámolni?

Válasz: Nem klasszikus utófinanszírozású lesz, hanem vegyes (részfinanszírozás), a megpályázott pénznek csak egy része lesz előre felvehető. Csúszásokra számítani lehet. Valószínűleg forintos elszámolás lesz, nem eurós.

Kérdés: Lesz önrész? Ha lesz, mi az, ami önrészként elszámolható?

Válasz: Nem tudjuk. Ezzel kapcsolatban várjuk az ötleteket a műhelyeken, fontos, hogy mi nyomuljunk, hogy minél szélesebb legyen és belekerüljenek természetbeni dolgok is.

Kérdés: 1. A Támop felhívások kimeneti indikátora általában 85 %-os, tehát 10-15 %-os lemorzsolódást engedélyeznek. Ezt nagyon nehéz tartani. Várható-e, hogy ezt lejjebb viszik?
2. A szervezetek nagy része likviditási gondokkal küszködik. Lehet-e komoly előleget kérni?
3. Van-e továbbfoglalkoztatási kötelezettség? Tudom, hogy ezekre a kérdésekre még nem tudtok válaszolni..

Válasz: De fontos, hogy ezek a kérdések elhangozzanak, hogy minél előbb választ tudjunk keríteni rá. A tegnapi csoport is feltette ezeket a kérdéseket. A regionális műhelyeken célunk lesz, hogy ezekre mielőbb válaszokat kapjunk, olyan szakemberek bevonásával, akik érdemben válaszolni tudnak (pl. ESZA képviselője). 2009-től nem azt szeretnénk, hogy kizárólag a nyertes pályázókra fókuszáljunk, hanem mindenkire, aki érintett vagy érdeklődik.

Kérdés: Ha valaki nem akar az Eu-s pályázaton részt venni, lesz-e neki más lehetősége pályázni? Magyarul marad-e a megszokott rendszer?

Válasz: Nem tudjuk ezt még pontosan. A költségvetési törvényben évről-évre benne van, de a pénz évről-évre kevesebb lesz. El kell csípni ezt a pályázatot, mert nem biztos, hogy lesz még más lehetőség.

Hozzászóló: A pénzek, előleg folyósítása kapcsán mondanám azoknak, akik még nem vettek részt ilyen pályázatban (mi igen, de konzorciumi partnerként csak). Az első évben nem kaptunk pénzt. Erről mindenképp essen szó, mert jelentős összegeket kell a szervezeteknek előre finanszírozniuk, tudjanak számítani rá, hogy tudnak-e egyáltalán ennyit hitelezni?

Válasz: A tegnapi kérdések kapcsán ez már felmerült, és éppen ezért az első műhelyen lesz is erről szó, hogy el tudjátok dönteni, hogy tudtok-e/akartok-e pályázni. Derüljenek ki az előnyök és a hátrányok is. Az ESZA felé igyekszünk azt képviselni, hogy tudják, hogy milyen anyagi helyzettel, milyen tartalékokkal rendelkeznek a magyar hajléktalanellátó szervezetek.

Érintettek körére vonatkozólag:

Kérdés: Kik pályázhatnak? Részleteznéd?

Válasz: Még nem tudjuk pontosan.

Kérdés: Mitől függ, hogy a családok átmeneti otthonai indulhatnak-e a TÁMOP 5.3.3. pályázaton? Mikor derül ez ki?

Válasz: Még sajnos nem lehet tudni, kik vehetnek részt a pályázaton, de valószínűleg a 3.-4. regionális műhelyre ki fog mindez derülni. A programban hajléktalan emberek vannak megcélozva, nem szervezetek. A józan ész szerint részt vehetnek a CSÁÓ-k, de nincs biztosíték erre. Az biztos, hogy az ÖKA pályázatai által érintett hajléktalanellátói körnél szélesebb réteget fog érinteni a pályázat.

Kérdés: Gyerekes anyáknak, akik sosem dolgoztak, van-e értelme pályázni?

Válasz: Ha jól értem, az a kérdés, hogy kik pályázhatnak. Mi a CSÁÓ-kat logikusan bele szoktuk venni a hajléktalan-ellátásba. Úgyhogy mi azt képviseljük, hogy igen, pályázhatnak, de ezt pontosan még nem tudjuk.

Hozzászóló: Szerintem pedig muszáj pályáznunk, mert nincs más kimeneti lehetőség. Meg kell próbálni mindenképp.

Hozzászóló: Egy nagy intézményhez mellékszervezetként bejöhethetne egy kis intézmény, ők a nagyoktól kérhetnének segítséget.

Válasz: Az EU-s pályázatoknál előny szokott lenni, hogy más szervezetekkel kapcsolatot tartsanak. A kölcsönösség, együttműködés fontos. A kis szervezeteknek nehezebb a helyzetük.

A regionális műhelyekkel és referensekkel kapcsolatban:

Kérdés: ESZA képviselői részt fognak venni a regionális műhelyeken?

Válasz: Alapvetően nem, de alkalomszerűen meghívható onnan szakember, ha erre igény van.

Hozzászóló: Azért az is fontos, hogy ne az legyen, hogy van az ESZÁ-nál egy kapcsolattartó, aki inkompetens. Nekem vannak ezzel kapcsolatban negatív tapasztalataim, hogy egy hozzá nem értő kapcsolattartó mennyire meg tudja nehezíteni a helyzetet. Nálunk formai hiányosságok miatt négyszer utasítottak el egy kifizetést, mindig más és más mondvacsínált indokokra hivatkozva.

Válasz: Tisztában vagyunk ezekkel a problémákkal, de sajnos az ESZA szervezeti átalakításába nem tudunk beleszólni.

Hozzászóló: Az ESZÁ-tól biztos kéne olyan embert hívni, aki olyan pozícióban van, hogy meghallja, tud is a kérdésben segíteni. Ha az egyik kapcsolattartó elfogadja, a másik nem, akkor a szervezetek évekig nem juthatnak a pénzükhöz. Legyen kimondva, hogy a szervezet elcseszte a programot, ne járassa le az ESZA magát azzal, hogy formális okokból nem utal. Ezekre azért nektek figyelni kéne a pályázat benyújtásánál.

Kérdés: Regionális műhelyeken milyen külső szakértők vesznek részt?

Válasz: Még nem lehet tudni biztosan, de EU-s pályázattíró szakemberek már az első néhány hónapban is meg lesznek hívva.

Kérdés: Referensek: a fenntartó pályázónál jelöljük ki egyet, vagy intézményenként?

Válasz: A referens a saját körzetén belül tud informálódni és információt továbbítani. De biztos meg fogjátok látni, hogy az adott személy mennyit bír.

Kérdés: Ami most csak valószínű, az mikor lesz biztos?

Válasz: Az ESZÁ-val a tárgyalások folynak, a PEMCS-be fogunk szállítani anyagokat, így lehet befolyásolni a pályázati kiírást. Ezeket kéne a műhelyeken közösen kialakítani, megszülni.